

T.C.
UYU MAZLIK MAHKEMES

ESAS NO : 2021/269
KARAR NO : 2021/285
KARAR TR : 03/05/2021

ÖZET: Sigortalı aracın u radı ı hasarı ödeyen sigorta irketinin, zararın idarece giderilmesi istemiyle açtı ı davanın, ADL YARGI YER NDE çözümlenmesi gerekti i hk.

K A R A R

Davacı : A.Sigorta A. .
Vekili : Av. M.K.D.

Davalılar

Adli Yargıda : 1- anlıurfa Büyük ehir Belediye Ba kanlı ı

Vekili : Av. M.K.

2- anlıurfa Su ve Kanalizasyon daresi Genel Müdürlü ü (USK)

Vekili : Av. S.A.

dari Yargıda: anlıurfa Büyük ehir Belediye Ba kanlı ı

I. DAVA KONUSU OLAY

1. Davacı irket vekili, müvekkili irkete Kasko poliçesi ile sigortalı dava dı ı Fuat ncik'e ait 34 ... plakalı aracın 04/05/2013 tarihinde USK 'ye ait rögar kapa ının üzerinden geçerken kapa ın yerinden çıkarak sigortalı aracın arka sa teker ve jant kısımlarına zarar vermesi neticesinde maddi hasarlı trafik kazası meydana geldi ini, bu nedenle söz konusu rögar kapaklarının kontrol ve bakımından sorumlu olan davalı USK ve kazanın meydana geldi i yol kesiminde asfalt yol kaplamasının kaza öncesinde patlayarak bo luk olu turdu u ve çerçevenin desteksiz kaldı ı halde sürücülerini uyarıcı herhangi bir i aretleme ve uyarıcı levha koymayan ve asfalt tamir etmeyen anlıurfa Büyük ehir Belediyesinin kusurlu olduklarını, meydana gelen kaza neticesinde sigortalı araçta 2.492,33 TL tutarında hasar meydana geldi ini, tespit edilen hasar bedelinin 26/08/2013 tarihinde yetkili servise ödenerek ibra ile müvekkili irketin sigortalının haklarına halef olarak rücu hakkı kazandı ını ileri sürerek, yapılan ödemenin davalılardan mü tereken ve müteselsilen tahsili istemiyle adli yargı yerinde dava açmı tır.

II. UYU MAZLI A L K N BA VURU SÜREC

A. Adli Yargıda

2. anlıurfa 2.Asliye Hukuk Mahkemesinin 08/12/2015 tarihli ve E.2014/983, K.2015/1236 sayılı dosyasında, davanın kabulü ile 2.4492,33 TL nin 26/08/2013 tarihinden itibaren i leyecek yasal faizi ile birlikte davalıların mü tereken ve müteselsilen tahsili ile davacıya verilmesine karar verilmi , bu karara kar ı davalı idarelerce temyiz isteminde bulunulmu tur.

3. Yargıtay 17. Hukuk Dairesinin 18/05/2016 tarihli ve E.2016/2139, K.2016/6082 sayılı dosyasında, anlıurfa Büyük ehir Belediye Ba kanlı 1 yönünden davanın HMK 114/1-b. maddesi gere ince yargı yolu caiz olmadı ından, HMK 115/2. maddesi gere ince dava artı yoklu undan usulden reddine karar verilmesi gerekirken yazılı biçimde karar verildi i ve USK Genel Müdürlü ü yönünden HMK'nin 266. ve takip eden maddeleri uyarınca, mahkemece, çözümlü hukuk dı ında, özel veya teknik bilgiyi gerektiren hallerde, tarafların birinin talebi üzerine yahut kendili inden, bilirki inin oy ve görü ünün alınarak karar verilmesi gerekti i gerekçesiyle, davalı idareler vekillerinin temyiz isteminin kabulü ile hükmün bozulmasına karar verilmi tir.

4. **anlıurfa 2.Asliye Hukuk Mahkemesinin 20/06/2018 tarihli ve E.2016/740, K.2018/568 sayılı dosyasında**, bozma kararına uyulduktan sonra; davalı anlıurfa Büyük ehir Belediye Ba kanlı 1 açısından davanın hizmet kusuruna dayalı olarak açıldı ı, bu ba lamda yargı yolu bakımından reddine karar verilmesi gerekti i, davalı USK yönünden ise, ke if sonucu tanzim edilen bilirki i raporunda, bu kurumun kusurunun olmadı ının tespit edildi i ve bu kurum açısından ise davanın esastan reddine karar verilmesi gerekti i gerekçesiyle, davalı anlıurfa Büyük ehir Belediye Ba kanlı 1 açısından yargı yolu bakımından reddine, davalı USK açısından ise davanın esastan reddine karar verilmi , bu karara kar ı davacı vekilince temyiz isteminde bulunulmu tur.

5. Yargıtay 17. Hukuk Dairesinin 26/10/2020 tarihli ve E.2019/1291, K.2020/6211 sayılı dosyasında, hasara neden olan rögar kapa mın USK 'ye ait ve onun bakım ve sorumlulu unda oldu u; dolayısıyla kusursuz sorumlulu u bulunan USK 'nin yol yapımı, bakımı ve gözetimi ile ilgili eksikli in USK 'nin sorumlu unu ortadan kaldırmayaca ı dolayısıyla mahkemece araç hasarına yönelik bilirki i incelemesi yapılması gerekti i gerekçesiyle, hükmün davalı USK Genel Müdürlü ü yönünden bozulmasına karar verilmi tir.

6. Bu kararla davalılardan USK yönünden yargılamanın devam etti i ancak anlıurfa Büyük ehir Belediye Ba kanlı 1 yönünden ise kararın kesinle ti i görülmektedir.

7. Davacı vekili bu kez aynı istemle anlıurfa Büyük ehir Belediye Ba kanlı na kar ı idari yargı yerinde dava açmı tir.

B. dari Yargıda

8. **anlıurfa 2. dare Mahkemesinin 23/03/2021 tarihli ve E.2021/287 sayılı dosyasında**, dava konusu uyu mazlı ın 2918 sayılı Karayolları Trafik Kanunu'nun uygulanmasına ili kin bir tazminat davası oldu u, anılan Kanun'un 110. maddesi uyarınca davanın görüm ve çözümünde adli yargı mercilerinin görevli oldu u gerekçesiyle, 2247 sayılı Uyu mazlık Mahkemesinin Kurulu ve leyi i Hakkında Kanun'un 19. maddesi uyarınca görevli yargı yerinin belirlenmesi için dosyanın Uyu mazlık Mahkemesine gönderilmesine ve dosya incelemesinin bu konuda Uyu mazlık Mahkemesince karar verilinceye kadar ertelenmesine karar verilmi tir.

III. LG L HUKUK

A. Mevzuat

9. 2918 sayılı Karayolları Trafik Kanunu'nun 1. maddesinde, Kanun'un amacının karayollarında can ve mal güvenli i yönünden trafik düzenini sa layacak ve trafik güvenli ini ilgilendiren tüm konularda alınacak önlemleri belirlemek oldu u; "*Kapsam*"

ba lıklı 2. maddesinde, bu Kanun'un trafikle ilgili kuralları, artları, hak ve yükümlülükleri bunların uygulamasını ve denetlenmesini ilgili kurulu ları ve bunların görev, yetki ve sorumluluk, çalı ma usulleri ile di er hükümleri kapsadı ı ve bu Kanun'un karayollarında uygulanaca ı belirtilmi tir.

10. 2918 sayılı Kanun'un, "*Belediye trafik birimleri, görev ve yetkileri*" ba lıklı 10. maddesi öyledir:

"(De i ik: 18/1/1985 - KHK 245/3 md.; Aynen kabul: 28/3/1985 - 3176/3 md.)

Bu Kanunla belediyelere verilen görevler il ve ilçe trafik komisyonları ve mahalli trafik birimleri ile i birli i yapılarak yürütülür.

a) Kurulu

Her belediye ba kanlı ı bünyesinde, hizmet kapasitesi gözönünde tutularak ç i leri Bakanlı mca tespit edilecek ölçülere ve genel hükümlere göre, belediye trafik ube müdürlü ü, efl i i veya memurlu u kurulur.

b) Görev ve yetkiler

1. Yapım ve bakımından sorumlu oldu u yolları trafik düzeni ve güvenli ini sa layacak durumda bulundurmak,

2. Gerekli görülen kav aklara ve yerlere trafik ı klı i aretleri, i aret levhaları koymak ve yer i aretlemeleri yapmak,

3. Karayolu yapısında ve üzerinde yapılacak çalı malarda gerekli tedbirleri almak, ald ırma ve denetlemek,

4. Karayolunda trafik için tehlike te kil eden engelleri gece veya gündüze göre kolayca görülebilecek ekilde i aretlemek veya ortadan kald ırma,

5. Yol yapısı veya i aretle yetersizli i yüzünden trafik kazalarının vukubuldu u yerlerde, yetkililerce teklif edilen tedbirleri almak,

6. Çocuklar için trafik e itim tesisleri yapmak veya yapılmasını sa lamak,

7. Bu Kanun ve bu Kanuna göre çıkarılan yönetmeliklerle verilen di er görevleri yapmak.

(Ek fıkra: 25/6/1988 - KHK 330/2 md.)"

11. 2918 sayılı Kanun'un, 19/01/2011 tarihli Resmi Gazete'de yayımlanarak yürürlü e giren 6099 sayılı Kanun'un 14. maddesiyle de i ik 110. maddesinde u hükme yer verilmi tir:

" leteni veya sahibi Devlet ve di er kamu kurulu ları olan araçların sebebiyet verdi i zararlara ili kin olanları dâhil, bu Kanundan do an sorumluluk davaları, adli yargıda görülür. Zarar görenin kamu görevlisi olması, bu fıkra hükmünün uygulanmasını önlemez. Hemzemin geçitte meydana gelen tren-trafik kazalarında da bu Kanun hükümleri uygulanır.

Motorlu araç kazalarından dolayı hukuki sorumlulu a ili kin davalar, sigortacının merkez veya ubesinin veya sigorta sözleşmesini yapan acentenin bulundu u yer mahkemelerinden birinde aç ılabilece i gibi kazanın vuku buldu u yer mahkemesinde de aç ılabilir."

12. Aynı Kanun'un Geçici 21. maddesi öyledir:

"Bu Kanununun 110 uncu maddesinin birinci fıkrasının göreve ili kin hükmü, yürürlü e girdi i tarihten önce idari yargıda ve Askeri Yüksek dare Mahkemesinde aç ılmı bulunan davalara uygulanmaz."

B. Yargı Kararları

13. 2918 sayılı Kanun'un 110. maddesinin birinci fıkrasının iptali istemiyle Bursa 3. Asliye Hukuk Mahkemesi ve Batman 2. Asliye Hukuk Mahkemesince yapılan itiraz

ba vuruları üzerine konuyu inceleyen Anayasa Mahkemesi, u gerekçesi ile anılan kuralı Anayasa'ya aykırı görmemi ve iptal istemini oy birli iyle reddetmi tir:

"... Anayasa Mahkemesi'nin daha önceki kimi kararlarında da belirtildi i üzere, tarihsel geli ime paralel olarak Anayasa'da adli ve idari yargı ayırımına gidilmemi ve idari uyu mazlıkların çözümünde idare ve vergi mahkemeleriyle Danı tay yetkili kılınmı tir. Bu nedenle, genel olarak idare hukuku alanına giren konularda idari yargı, özel hukuk alanına giren konularda adli yargı görevli olacaktır. Bu durumda, idari yargının görev alanına giren bir uyu mazlı in çözümünde adli yargının görevlendirilmesi konusunda kanun koyucunun mutlak bir takdir yetkisinin bulundu unu söylemek olanaklı de ildir. Ancak, idari yargının denetimine ba lı olması gereken idari bir uyu mazlı in çözümü, haklı neden ve kamu yararının bulunması halinde kanun koyucu tarafından adli yargıya bırakılabilir. tiraz konusu kural, trafik kazasında zarar görenin asker ki i ya da memur olmasına, aracın askeri hizmete ili kin olmasına veya olayın hemzemin geçitte meydana gelmesi durumlarına göre farklı yargı kollarında görülmekte olan 2918 sayılı Kanun'dan kaynaklanan tüm sorumluluk davalarının adli yargıda görülece ini öngörmektedir. tiraz konusu düzenlemenin gerekçesinde de ifade edildi i gibi, askeri idari yargı, idari yargı veya adli yargı kolları arasında uygulamada var olan yargı yolu belirsizli i giderilerek söz konusu davalarla ilgili olarak yeknesak bir usul belirlenmektedir. Aynı tür davaların aynı yargı yolunda çözümlenmesi sa lanarak davaların görülmesi ve çözümlenmesinin hızlandırıldı ı, bu suretle kısa sürede sonuç alınmasının olanaklı kılındı ı ve bunun söz konusu davaların adli yargıda görülece i yolunda getirilen düzenlemenin kamu yararına yönelik oldu u anla ılmaktadır. Öte yandan, 2918 sayılı Kanun'da tanımlanan Karayolu eridi üzerindeki araç trafi inden kaynaklanan sorumlulukların, özel hukuk alanına girdi i konusunda bir tartı ma bulunmamaktadır. dare tarafından kamu gücünden kaynaklanan bir yetkinin kullanılması söz konusu olmadı ı gibi, aynı karayolu üzerinde aynı seyir çizgisinde hareket eden, bu nedenle aynı tür risk üreten araçlar arasında özel-kamu ayırımı yapılmasını gerektiren bir neden de yoktur. Açıklanan nedenlerle, itiraz konusu kural Anayasa'nın 2.,125. ve 155. maddelerine aykırı de ildir. tirazın reddi gerekir..." (Any. Mah.'nin 26.12.2013 tarih ve E.2013/68, K.2013/165 sayılı kararı; R.G. 27.3.2014, Sayı: 28954, s.136-147.)

IV. NCELEME VE GEREKÇE

A. lk nceleme

14. Uyu mazlık Mahkemesinin Celal Mümtaz AKINCI'nın ba kanlı ında, Üyeler ükrü BOZER, Mehmet AKSU, Birol SONER, Aydemir TUNÇ, Nurdane TOPUZ ve Ahmet ARSLAN'ın katılımlarıyla yapılan 03/05/2021 tarihli toplantısında; 2247 sayılı Kanun'un 27. maddesi uyarınca yapılan incelemeye göre, dare Mahkemesince, anılan Kanun'un 19. maddesine göre ba vuruda bulunulmu oldu u, Mahkemece idari yargı dosyasının ekinde adli yargı dosyası ile birlikte Uyu mazlık Mahkemesine gönderildi i ve usule ili kin herhangi bir noksanlık bulunmadı ı anla ıldı ından görev uyu mazlı ının esasının incelenmesine oy birli i ile karar verildi.

B. Esasın ncelenmesi

15. Raportör-Hakim Gül en AKAR PEHL VAN'ın, davanın çözümünde adli yargının görevli oldu u yolundaki raporu ile dosyadaki belgeler okunduktan, ilgili Ba savcılarca görevlendirilen Yargıtay Cumhuriyet Savcısı Halil brahim Ç FTÇ 'nin davada adli yargının, Danı tay Savcısı Yakup BAL'ın davada idari yargının görevli oldu u yolundaki sözlü açıklamaları da dinlendikten sonra gere i görü ülüp dü ünüldü:

16. Dava; meydana gelen trafik kazası neticesindeki zararın, davalının kusuru nedeniyle olu tu undan bahisle, tazmini istemiyle açılmış tır.

17. Anayasa Mahkemesinin yukarıda gerekçesine yer verilen kararı, kanun koyucunun idari yargının görevine giren bir konuyu adli yargının görevine verebilece ine, dolayısıyla 2918 sayılı Kanun'un 110. maddesinin birinci fıkrası ile öngörülen, bu Kanun'dan do an tüm sorumluluk davalarının adli yargıda görülmesi düzenlemesinin Anayasa'ya aykırı bulunmadı na dair olup, esas itibariyle görev konusunda verilmi bir karardır ve Anayasa'nın 158. maddesi uyarınca, ba ta Uyu mazlık Mahkemesi olmak üzere di er yargı organları bakımından da uyulması zorunlu bir karar mesabesinde dir.

18. Bu durumda, 2918 sayılı Kanun'un 19/01/2011 tarihinde yürürlü e giren 110. maddesi ile Anayasa Mahkemesinin i aret edilen kararı gözetildi inde, bahsi geçen Kanun maddesinin karayollarında, can ve mal güvenli i yönünden trafik düzeninin sa lanarak trafik güvenli ini ilgilendiren tüm konularda alınacak önlemleri kapsadı ı ve Kanun'un, trafikle ilgili kuralları, artları, hak ve yükümlülükleri, bunların uygulanmasını ve denetlenmesini, ilgili kurulu ları ve bunların görev yetki ve sorumlulukları ile, çalı ma usullerini kapsadı ı, dolayısıyla olu an trafik kazası nedeniyle açılacak sorumluluk davalarının görüm ve çözümünde adli yargının görevli oldu u; meydana gelen zararın tazmini istemiyle açılan bu davanın da adli yargı yerinde çözümlenmesi gerekti i sonucuna varılmış tır.

19. Yukarıda belirtilen hususlar göz önünde bulundurularak; anlıurfa 2. dare Mahkemesinin ba vurusunun kabulü ile, anlıurfa 2. Asliye Hukuk Mahkemesince verilen 20/06/2018 tarihli ve E.2016/740, K.2018/568 sayılı görevsizlik kararının kaldırılması gerekmi tir.

V. HÜKÜM

Açıklanan gerekçelerle;

A. Davanın çözümünde ADL YARGININ GÖREVL OLDU UNA,

B. anlıurfa 2. dare Mahkemesinin BA VURUSUNUN KABULÜ ile, anlıurfa 2. Asliye Hukuk Mahkemesince verilen 20/06/2018 tarihli ve E.2016/740, K.2018/568 sayılı GÖREVS ZL K KARARININ KALDIRILMASINA,

03/05/2021 tarihinde, Üye Ahmet ARSLAN'ın KAR I OYU ve OY ÇOKLU U LE KES N OLARAK karar verildi.

Ba kan
Celal Mümtaz
AKINCI

Üye
ükü
BOZER

Üye
Mehmet
AKSU

Üye
Bırol
SONER

Üye
Aydemir
TUNÇ

Üye
Nurdane
TOPUZ

Üye
Ahmet
ARSLAN

KARAR

İdarenin kendi kurulu Kanunu'nda belirlenen ve 2918 sayılı Kanun'da tekrarlanan görevlerinden, yani; yol yapım, bakım, işletme, trafik güvenliği inisiyatifleri kapsamında yürütülen kamu hizmetlerinden kaynaklanan hukuki sorumluluğunun idare hukuku ilke ve kurallarına göre belirlenmesi; uyuşmazlığın, özel hukuktaki araç işletmenin hukuki sorumluluğundan değil, davalı idare tarafından görevlerinin tam ve eksiksiz yerine getirilmediği, dolayısıyla yürütülen hizmetlerin kusurlu işletildiği, meydana gelen zararda hizmet kusuru bulunduğu iddiasından kaynaklanması karışık uyuşmazlığın çözümünün idari yargının görevinde bulunduğu sonucuna ulaşıldığından, uyuşmazlığın çözümünde adli yargıyı görevli kabul eden çoğunluğunun kararına katılmıyorum.

Üye
Ahmet ARSLAN